

Enskild motion

Motion till riksdagen 2015/16:629

av Pia Nilsson m.fl. (S)

En nationell strategi för socialt företagande

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att forma en nationell strategi för socialt företagande och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Nästan en miljon människor i arbetsför ålder står idag utanför den svenska arbetsmarknaden. Många kan och vill arbeta men vägen in på arbetsmarknaden är stängd. Ett funktionshinder som innebär att arbetsplatsen och uppgifterna måste anpassas kan vara ett praktiskt hinder. I andra fall är personen för ”eljest” för att vara välkommen på en arbetsplats. Ofta handlar det om okunskap och rädsla för vad det innebär att anställa och arbeta tillsammans med människor med till exempel psykisk funktionsnedsättning eller en trasslig bakgrund som har satt sina spår. För andra har en lång sjukskrivning eller oturen att bli arbetslös i fel yrke eller på fel ort skurit av kontakten med arbetsmarknaden. För oss socialdemokrater är arbete, att vara inkluderad och behövd, en viktig faktor för ett gott liv.

I Europa har sociala företag skapat hundratusentals nya arbeten och i Sverige växer antalet arbetstillfällen skapade i sociala företag. Flertalet av dessa människor lever i utsatthet och fattigdom och upplever en stor maktlöshet. Behovet av stöd och särskilda insatser för att komma in på arbetsmarknaden är stort. En ökad samverkan mellan olika myndigheter och mer individuellt utformade insatser skulle kunna bidra till att många fler kan lämna bidragsberoendet bakom sig. Många vill och kan arbeta men arbetsförhållandena och uppgifterna måste anpassas till individens förutsättningar.

Definition

Sociala företag (enligt Tillväxtverket) har som ändamål att integrera människor som står långt ifrån arbetsmarknaden. Deras uppgift är även att i samhället och i arbetslivet skapa delaktighet för medarbetarna genom ägande, avtal eller på annat väl dokumenterat sätt återinvestera sina vinster i det egna eller liknande verksamheter. Företaget är fristående från offentlig verksamhet men binder samman entreprenörskap med individens behov av arbete och samhällets behov av tjänster som driver affärsverksamhet där medarbetarna och deras förutsättningar står i centrum.

De sociala företagen bedriver affärsverksamhet med medarbetarna och deras förutsättningar i centrum. Företagen organiseras oftast som ekonomiska eller ideella föreningar men även aktiebolag och stiftelser förekommer. De verkar på både den privata och den offentliga marknaden genom att sälja produkter eller tjänster till privatpersoner, företag och den offentliga sektorn.

De har en affärsidé, de marknadsför och tjänar pengar på sin produktion av varor och tjänster, och de betalar skatt och arbetsgivaravgifter för sina anställda. Personal i sociala företag har samma möjligheter till subventionerade anställningar som personal på andra arbetsplatser. En del medarbetare har beviljats en varaktig sjukersättning och arbetar främst för att ha en meningsfull vardag, för att ha arbetskamrater och för att känna att den arbetsförmåga som de har – oavsett hur den ser ut och hur stor den är – är behövd och tas tillvara.

En nationell strategi för socialt företagande

Ett sätt att förbättra förutsättningarna för sociala företag är att se över möjligheten att forma en nationell strategi för socialt företagande. En fråga som bör beaktas i en sådan strategi är möjligheten att skapa utökade marknader för den här typen av aktörer. Det sociala företagandet har stora möjligheter att skapa nya hållbara företag och utveckla affärsområden som ger nya arbetstillfällen samtidigt som nya grupper integreras på arbetsmarknaden. Men för att dessa företag ska kunna överleva måste det finnas en marknad. Kommuner, staten och landsting eller regioner kan främja socialt företagande genom att tydligt visa att företagets tjänster och produkter efterfrågas. Allra bäst görs det genom progressiva skrivningar i visioner, riktlinjer och upphandlingspolicier.

En annan fråga som bör inkluderas i en nationell strategi är att skapa bättre förutsättningar för att finansiera bildandet av sociala företag. Människor som står i begrepp att starta sociala företag har ofta mycket svårt att få lån. De har ofta inga

tillgångar, har levt på bidrag en längre tid och är därför inte attraktiva bankkunder. Därför är det viktigt att regeringen ser över möjligheterna till finansiering genom till exempel statliga mikrolån, för att socialt företagande ska kunna bli den positiva faktor i Sverige som det har potential till.

Vad som ovan anförs om att se över möjligheten att forma en nationell strategi för socialt företagande bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Pia Nilsson (S)

Lars Eriksson (S)

Olle Thorell (S)